

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravnništvo: Kolodvorske ulice števil. 15. — Z urednikom se more govoriti vsak dan od 11. do 12. ure. — Rokopis se ne vračajo. — Inserati: Šeststopenjska pet-črtna 4 kr., pri večkratnem ponavljanju daje se popust. — Velja za Ljubljano v upravništvu: za celo leto 6 gl., za pol leta 3 gl., za četrto leta 1 gl. 50 kr., na mesec 50 kr., pošiljatev na dom velja mesečno 9 kr. več. Po pošti velja za celo leto 10 gl., za pol leta 6 gl., za četrto leta 3 gl. 50 kr. in za jeden mesec 95 kr.

Štev. 277.

V Ljubljani v četrtek, 3. decembra 1885.

Tečaj II.

Kraljica Kristina.

Mladega španskega vladarja položili so k večnemu počitku. V cvetoči mladostni dobi, stoprav 28 let star, se je moral vleči kakor nemi gost k svojim pradedom v El Eskorijalu in ostaviti deželo, kateri je bil posvetil svoje mladostne sile. Alfonzo XII. ni več — a po starem izreku: „Kralj je mrtev, živio kralj!“ ozira se Evropa na naslednika njegovega in iz raznih vzrokov sledi dogodkom na iberskem poluotoku z večjim zanimanjem, kakor bi ga človek pričakoval pri veliki oddaljenosti španske dežele od sredine našega kontinenta. Umrli kralj bil je v tesni zvezi z merodajnimi krogi v izhodni Evropi. Družica mu je bila princezinja iz staroslavne habsburške hiše, in z obitelji nemškega cesarja vezalo ga je iskreno prijateljstvo — vzrokov tedaj dovolj, da se narodi srednje Evrope s sočutjem ozirajo na bregove Manzanaroseve, kjer je po smrti ljubljene soproga vzela avstrijska nadvojvodinja žezlo v roki ter zasedla prestol pirenejskega poluotoka. Takoj po smrti kraljevi proglasili so merodajni krogi vdovo vladarjevo za vladarico do onega časa, da odraste hčerka Alfonza XII. in sama poprime za krmilo države svojih očetov. Izvanredne priprave vsile so se v ta namen. Uže je bil mladi kralj zatisnil svoje oči, a svet potem še dolgo ni izvedel ničesar o najnovejši tragediji bourbonski. Ministerstvo je skrivalo smrt vladarjevo, da je med tem časom zamoglo napraviti potrebne korake, ko bi se nezadovoljne stranke upirale bile kraljevemu nasledniku, kraljici-vladarici. Vsa madridska garnizija je bila na nogah; merodajni generali prevzeli so poveljništva po deželah in ves državni aparat je nujno deloval, da se ohrani mir, ko bode

prišla novica o kraljevi smrti med lahko razburjivi narod. Vlada je pač previdno postopala v tem slučaju, kajti nobena dežela na svetu nima tako rodovitnih tal za silovite spremembe in državne prekucije, kakor ravno špansko kraljestvo. Cela vrsta strank se javlja tam za pirenejskimi planinami. S strogo monarhičnimi prijatelji bojujejo se skrajni republikanci pod svojim voditeljem Zorillo, ki se je šolal pri Louis Blancu in Felixu Pyatu, onih možeh, ki učé, da je treba državno moč do skrajne meje ponižati v prid republike; zraven teh sanjačev stoji idealni Castelar, ki vidi spas španskega naroda tudi v tem, da zapusti monarhični princip in si vstvari jedino zveličavno ljudovlado. V sredi teh dveh kaže se Sagasta s svojimi pristaši, ki pripoznava samo liberalno monarhijo in so vedno pripravljene napraviti „pronunciamiento“, ako bi kraljeva oblast sklenila družbo z reakcionarnimi elementi. Tej stranki naravnost nasprotuje klerikalni monarhist Canovas del Castillo, ki zmerom poudarja, da zamore le strogo katoliška vlada rešiti Španijo. Na skrajnem desnem krilu bojuje se Don Carlos in popolnuje krdelo raznih strank, ki se v svojih principijah razločujejo kakor noč in dan. V takem položaji zasedel je Alfonzo XII. španski prestol, v takem položaji ga je tudi zapustiti moral. Pač svet hvaležno pripoznava, da je bil mladi vladar svoji težavni nalogi po polnem kos in je znal te razne stranke vsaj toliko združiti, da je omogočil plodunosno delovanje v gmotni prosep svojega naroda. Njemu so ubogali liberalci in klerikalci, njegov prestol podpirali ste obe glavni stranki, ker ste spoznali, da je oseba mladega kralja jedina garancija za tolikanj potrebni mir na nemirnem poluotoku. S svojim konstitu-

cionalnim obnašanjem spravil je Alfonzo diametralno nasprotno stranke pod kraljevi prapor ter za časa svojega vladanja utemeljil dobo blagostanja in prospeha na Španskem. A vladanje njegovo je bilo kratko. Bog zna, je li seme, katero je vsejal, pogrnalo korenine in kali, da ga sedaj sovražne vihre ne izrujejo več? Avstrijska nadvojvodinja, ki je prevzela vladarstvo, da ohrani kraljevo krono svoji mladoletni hčerki, prevzela je težavno nalogo. V deželi, ki je tako strankarsko razkosana, kakor nobena druga v Evropi, treba bode silne previdnosti in izvanredne modrosti, da se ohrani mir in utemelji obstanek dinastije. Gotovo bodo vsi pravi prijatelji Španije podpirali mlado ženo, ki v tuji deželi ne obupa in usodo nove svoje domovine združi z lastno usodo. Pač se bodo vse monarhične stranke zbirale krog nje — a vprašanje je, kaj počno nasprotniki kraljestva, kaj ukrenejo republikanci in kaj poreče Don Carlos, ki je uže umrlemu kralju v začetku njegovega vladanja napravil toliko težavnih ur. Bodo li ti zagrizeni sovražniki sedanje monarhije molčali ali pa poskušali s silo preustrojiti državni red in predruščiti upravo Španske? Najnovejša vesti nam poročajo, da se sedaj tega še ni treba bati. Z energično roko poprijela je kraljica za krmilo vladé. V pravem spoznanji obstoječih razmer je visoka gospa dala slovo ministerstvu Canovas in takoj poklicala Sagasto, da prevzame vlado. S tem je kraljica apelovala na moderne državne ideje, proglasila strogo konstitucionalno dobo, ter vzela nasprotnikom glavno orožje iz rok. Ne iz tabora Zorillovega, ne iz Don Carlosovega se ne čuje, da bi se kovalé kake spletke zoper prestol Done Marije. S pravim taktom prevzela je kraljica Kristina vodstvo španskih

Listek.

Prokleta!

(Roman. Spisal Emile Richebourg; po E. Vacanovi predelavi prosto poslovenil Janko Loban.)

(Dalje.)

„O, jaz vidim, kako je s stvarjo! Rouvenat sovraži mene in mojega sina! Od njega izhaja vse to obrekovanje; on se hoče maščevati. Pa jaz vse zanikujem; čujete li? Vse je laž, laž, laž!“ Lucila je žalostno zmajala z glavo. „Tedad nočeš se kesati, nočeš se ponižati; izgubljena duša ti? Naj bo — navzlic temu imam usmiljenje s taboj in s tvojim sinom; isto tako ima Rouvenat usmiljenje z vama. Vidva — in Fran — sta moja sorodnika, in jaz nočem prepira nad grobom ubozega mi očeta, ki se je jedva sklenil. Otidi, Josip Parizel! Lucila Mellier, njeni služabniki in prijatelji bodo molčali o tvojih zlodejstvih. Hočem storiti še več: Boga bodem prosila, da ti pošlje kes ter da ti odpusti!“

In z rosnim očesom reče mu iz nova:

„Otidi, Josip Parizel!“

Parizel divje pogleda okrog sebe. Videl je le žugajoče obraze. Umel je, da je tukaj stvar za-nj izgubljena. Obrne se torej k vratom; pa zmerom še z drzno povzdigneno glavo.

Uže je bil na pragu, ko se naenkrat pokaže na vratih ženska: bleđa, kuštrava, ognjenih očí; njena obleka je bila umazana s krvjo in blatom. Bila je Jera! Ona ga udari v prsa, da omahne do sredine sobe.

„Aha!“ zakriči, „tukaj je! Tukaj je oče mojega Frana, ki je svojega sina ubil! Morilec!“

Vsi so bili kakor okameneli. Parizel zahriplje:

„Ali je baba neumna?!“

„Tako! Misliš li, da sem neumna?“ zakriči Jera skočivši v njega jeze se peneč ter s stisneno pestjo. „O, ti takoj izveš, če sem neumna! Kaj ne; da bi ti ne bilo treba deliti premoženja starega Melliera s svojim sinom, ubil si svojega Frana? Žival!“

Oči Parizlove stopijo iz svojih otlín. „Kaj li tu govori?“ zasiče. „Kaj li tu govori? Sem li zblaznil?“

„Tu, tu!“ zahriplje ona divje. „Tu pogledi mojo jopo, moje roke, moje rokave! . . . Vidiš li rudeče maroge? To je kri, kri mojega Frana, kateremu si ti razbil glavo ter si ga potem vrgel v kamenolom! Jaz sem ga videla, jaz sem ga videla; pa on ni več govoril z mano, kajti bil je mrtev, mrtev, mrtev! In mrzel je bil kakor led! Glava mu je razklana ter vsa v krvi . . . vsa v krvi! Tako leži spodaj v jami in mravlje letajo po njegovem životu! . . . Oče Parizel je ubil mojega Frana; on je morilec, morilec, morilec!“

„Jera, nesrečnica!“ zakliče malopridnik. „Ti si zblaznela, kaj ne? To mi vse praviš, da bi me plašila?“

Jera udari v grozen smeh. „Hahaha!“ zakliče. „On se boji, on se boji! Oče Parizel, ki je sina ubil, boji se!“

Zdajci se moža loti velika jeza. On prime Jero surovo za rami, ter stresši jo, zakriči:

„Kaj hočeš prav za prav? Kaj te li naganja k temu, da me obdolžuješ uboja?“

„Ker sem imela svojega Frana tako rada, ker sem hotela postati njegova žena!“ potoži nesrečnica. „Pa le počakaj, nič ne boš podedoval,

dežel in si takoj v prvih dneh pridobila iskrenih prijateljev. Ko bi ta ali ona stranka imela pogum, z orožjem stopiti na dan, bode vladarica imela na strani vse monarhiste in ogromno večino naroda. Vojaki so ji udani in ni se bati, da bi se kalil mir na pirenejskih zemljah. Upati je, da se nadaljuje doba razvitka in blagostanja na iberškem poluotoku, da se prično zanj srečni časi pod žezlom avstrijske nadvojvodinje. Mi sorodnici cesarske naše hiše to prav iz srca želimo!

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Deželni zbor isterski imel je dne 26. novembra sejo. Deželni glavar prečita dopis poreskopuljskega vladike, s katerim je bil zbor pozvan za dan otvorjenja sej k božji službi; potem pismo tržaško-koperskega vladike, da ne more priti k sejam zaradi slabega zdravja; naznani dalje, da je dal več poslancem dopust, kolikor mu to dovoljuje hišni red. Na to predloži spise, kateri se imajo razpravljati, kakor tudi zakonske predloge, uže zadnjič omenjene, prošnje za ustanovitev posebne občine za S. Vincent in okolična sela, šolsko poročilo, šolski račun za l. 1884 in proračun za l. 1886 ter razne osebne prošnje. Potem se izvolita dva perovodja (dr. Bubba in Doblanovich) in šest preglednikov, med temi gg. Zamlič in Križanac; dalje trije odseki, namreč finančni, politično-ekonomični in šolski. V finančni odsek je bil izvoljen tudi g. Zamlič in v šolski odsek nadzornik g. Spinčić. Tem odborom, ko so se ustanovili, izročili so se spisi, da jih pregledajo in o njih zboru poročajo.

Tržaški mestni zbor ustavlja se na vse kriplje ukazu, naj vpiše podružnike. Mestno starešinstvo je dalo vpisati samo 35 konsortov ali podružnikov, vseh drugih 345 še neče vpisati ter je sporočilo namestništvu, da za vse druge še nima v rokah dokazov, so li res avstrijski podaniki. Ta izgovor pa je piškav. Čuje se, da se mestni zbor razpusti, da si višja oblastva ne bodo dalje pustila kljubovati po tržaških mestnih očetih.

Tuje dežele.

Italijanska politika o vzhodnjem prašanji je pomirljiva. Iz spisov v zeleni knjigi je razvidno, da se je Italija prizadevala za *status quo* in za ohranitev miru in z Nemčijo vred delala na to, da spravi s pota vse, kar bi nasprotovalo dobrim razmeram med Avstrijo in Rusijo. Na konferenci je Italija svetovala, naj se interesi Rumelije dobro uvažijo, da se napravi tako stanje, ki obeča trajnost. Pri vsem sočutji Italije do Srbije je izjavil grof Robilant srbskemu zastopniku, da je Italija sklenila, da se ne loči od mirnih namenov drugih vlad. Nasproti Grški je grof Robilant izjavil, da se preveč peča z bodočnostjo, premalo pa z sedanjestjo.

nič! Zaprt boš, v ječo prideš, zatožen boš in obsojen in mašina ti odseče glavo! Hahaha!" Nankrat preneha rezno njeno smejanje, Jera povleče Parizla z neverjetno močjo k oknu ter zavpije: „Tu pogledi, žandarja uže dohajata; onadva tebe iščeta, jaz sem ja napolnila le-sim, in povedala sem jima vse, čuješ li? vse!“

Parizel pogleda skozi okno ter opazi žandarja. Začne se tresti ter zakričavši odskoči. Navzočniki so bili kakor okameneli. Tudi Jean Renaud in Blanche bila sta prišla zdaj zraven.

Težki koraki se zaslišijo. Jera skoči k vratom ter z divjim veseljem zakriči: „Tu sta žandarja, žandarja!“

In v istini se le-ta pokažeta na pragu. Jera jima pokaže Parizla zaklicavši: „Ta je morilec!“

Malopridnik je debelo pogledoval okolo sebe kakor razljučena zver. Uvidel je, da je izgubljen. Kriva obdolžitev Jerina ga je bila uničila. Če bi bil tudi v tem obziru lahko dokazal svojo nedolžnost, opravičevati bi se moral pa zaradi drugih zlodejev. Obup se ga loti. En skok — in zleti

Papež je imel 30. novembra črno mašo v Sikstinski kapeli za ranjkega španskega kralja Alfonza. V pogovoru je izjavil, da srčno želi mir mnogo skušani španjski deželi in da se bo, kolikor je v njegovi moči, prizadeval, da se mir ohrani in da spletke Karlistov ostanejo brez uspeha, in on upa, da se to tudi zgodi.

Francoska tonkinska komisija je zaslišala generala Brière o tonkinskih zadevah. On je izjavil, da je pomirjenje tonkinske dežele le policijska naredba. Prebivalstvo podpira vojake zoper morske roparje. Posadka iz 6000 francoskih vojakov in 12000 domačinov bi v mirnih časih zadostovala. General Brière meni, da bi se imeli zasesti Langson, Caboang in drugi mejni kraji.

Angleški liberalci so uže za precej glasov pred konservativci; liberalcev je voljenih 199, konservativcev 180 in 37 Pranellovcev. Liberalci nikakor ne morejo računati na tako sijajno zmago, kakor pred petimi leti. Za nekaj glasov bodo pač presežni konservativcem.

Med Srbijo in Bolgarijo je torej sklenjeno premirje, a vender zaradi tega ni položaj še popolnoma jasen; v nekaterih krogih se celo zatrjuje, da je zdaj vsa zadeva še bolj zamotana. Srbski narod zahteva nadaljevanje vojske, na vsak način hoče oprati sramoto, katera je zadela srbsko vojno na bojišči. In v istini se poroča iz Belgrada, da se navzlic sklenjenemu premirju še neprestano vršijo vojaški nabori, sklicujejo se prostovoljci ter se pošiljajo v tabor. Srbija nič neče vedeti o tem, da bi morala plačati Bolgariji kako odškodnino, rajša hoče odločiti zadevo na bojišči. — Bolgarski knez sklenil je premirje, a on uže sestavlja pogoje, katere hoče staviti, zahtevati odškodnino za obile žrtve. Knez se je tudi uže odločno izjavil rumelijski deputaciji, da se on ni nikakor še odpovedal združenju Rumelije z Bolgarijo; on da hoče tudi vse svoje moči uporabiti za sveto stvar Rumelijcev. Kakor razvidno, je na obeh straneh položaj zelo zamotan. Med tem pa v Carigradu zboruje konferenca, a vsaka njena seja je brezuspešna, ker se ruski in angleški zastopnik ne moreta zjediniti.

Razne vesti.

— (Maršal Serrano.) Kralju Alfonzu sledil je v malo dneh mož, ki je na usodo Španije tekom zadnjih desetletij močno vplival: Generalni kapitan (maršal) Francesco Serrano y Dominguez, vojvoda de la Torški. Rojen leta 1880 v Arjonilli pri Cadixu šel je uže zgodaj med vojake. Dedna vojska, ki je po smrti Ferdinanda VII. nastala, dala mu je dovolj prilike, popeti se do najvišjih vojaških stopinj. Serrano sodeloval je leta 1843, ko so regenta Esparteroja vrgli s prestola, pozneje bil je vojaški guverner Nove Kastilije, na to poslanec, kraljevi namestnik na Kubi, minister zunanjih zadev in predsednik senata. Po smrti Narvaezovi leta 1868 pregnan, provzročil je meseca septembra istega leta s pomočjo Topetejevo in Primovo vojaško

mimo obeh žandarjev skozi odprta vrata nizdolu po stopnicah. Žandarja iznenadena in jezna zakričita. Kakor bi trenil, spustita se v dir za begunom. Ta je tekel skozi vrt proti gozdu. Bil je le malo pred žandarjema. Kmalu sliši glas stražmeštrov za saboj, ki mu je klical, naj se udá. A begun pospeši svoj tek. Tik pred njim je uže bil gozd. Če bi le mogel priti va-nj! Pa žandarja sta tudi vedela, da ga več ne dobeta, če jima uteče v gozd. Zatorej mu stražmešter še enkrat zakliče, naj se uda, naj se ustavi, sicer ustrelita na-nj. Zaman! Parizel napne vse svoje moči ter dirja dalje. A zdajci pomeri stražmešter, sproži puško ter Parizel se zgrudi na tla, kakor da ga je podrla strela! Kroglja ga je bila zadela v tilnik. Bil je pri priči mrtev!

24.

Oba Parizla bila sta prihodnji dan, ko se je večerilo, pokopana. Jero so prijeli, in štiri tedne kasneje bila je obsojena na dve leti v zapor, ker je bila izpovedala, da je vedela o dejanji obeh Parizlov ter ja je ono noč pustila na pristavo.

vstajo, ki je imela prekuc prestolov za nasledek. Od 16. junija 1869 do prihoda kralja Amadeja, dné 2. januarja 1871, bil je regent Španške, pod tem kraljem nekoliko časa ministerski predsednik. Ko se je ta kralj prestolu odpovedal, postal je po kratki vladi Castelarjevi diktator, oziroma načelnik eksekutivne oblasti; to je ostal, dokler ni bil konec leta 1874 Alfouz XII. iz bourbonske dinastije kraljem proglašen. Političen vpliv ohranil si je kakor načelnik svoje stranke tudi pozneje, a zadnji čas bil je bolehen in se političnega življenja ni več aktivno vdeleževal.

— (Nasledek ljubosumnosti.) Z Čevdata v provinciji Videmski na Laškem se piše: Dne 24.ega m. m. predstavljala se je v Čevdatskem gledališči igra „Dve siroti“. Med poslušalci bil je tudi mlad mož, ki je potegnil hipoma med prvim dejanjem ostro brušen nož iz žepa ter ga sunil v prsa deklici zraven sedeči, ki ga ni hotela ljubiti. Vsled tega čina polastila se je občinstva nepopisljiva razdraženost. Nesrečni ljubimec hotel je zbežati, kar so pa navzoči takoj zabranili. Ranjeno dekle prenesli so v bližnjo lekarno, kjer je dobila prvo zdravniško pomoč. Njena rana je zelo nevarna in se zelo dvomi, da bi ozdravela.

— (Avstrijca v Perziji.) Stotnik Wagner, ki je bil uže jedenkrat v perziški službi, koja je pa pred dvema letoma zapustil, povrnil se bode zopet v Perzijo, da bode tamošnje armado vežbal, in sicer gre v Teheran. — Službena pogodba s policijskim direktorjem, grofom Montefortetom podaljšala se je na tri leta.

— (Starine.) Ravnatelj muzeja „Civico di storia naturale“ v Trstu, dr. Karol pl. Marchisetti, odprl je tekom letošnjega poletja v Št. Luciji pri Tolminu na dveh krajih 210 grobov, v katerih je zelo mnogo zgodovinskih znamenitosti našel. Spravile so se vse stvari v omenjenem muzeju.

Domače stvari.

Deželni zbor kranjski.

(2. seja dne 2. decembra.)

Predseduje g. deželni glavar grof Thurn-Valsassina, vladni zastopnik g. deželni predsednik baron Winkler.

Prečita in odobri se zapisnik zadnje seje.

Gospod deželni glavar naznanja, da je došlo več peticij, katere se izročijo raznim odsekom.

Posl. Klun in dr. stavi samostalen predlog, naj se prenarediti §§ 13 in 15 zakona z dné 29. maja 1884, dež. zak. št. 10, tikajoč se volilnega reda vojvodine kranjske. Predlagatelj utemeljeval bode svoj predlog v jedni prihodnjih sej.

Letno poročilo deželnega odbora se na predlog posl. Murnika izroči v posamičnih oddelkih raznim odsekom.

Poročilo deželnega odbora o znižanju cen za režijo in hrano bolnikov v splošni bolnici v Ljubljani in poročilo deželnega odbora z računskim sklepom deželnega zaklada za l. 1884 izroči se finančnemu odseku

Jera ni zapustila več ječe; umrla je v njej še predno je dostala kazen.

*

Tri dni po smrti Jacques Mellierovi dobi hlapec Jean in znani nam štirje ževci iz Fremicourta povabilo k sodišču v Vesoul. Tam ju uradni sluga pelje v pisarnico generalnega prokuratorja. Vpričo vseh uradnikov so izjavili, kaj jim je odkril umirajoči Jacques Mellier, ter vse te izjave bile so vzete na zapisnik. Še isti večer zapusti Nestor Dumoulin Vesoul ter odpotuje v Pariz. Nesel je uradno potrjeni zapisnik saboj.

*

Grof in grofinja Bussières, Leon in Jérôme Goš so se nahajali v gradu d'Arfeuille-skem.

Leon je zmerom in zmerom mislil na Blanche-o in na njenega očeta. Kako rad bi ji bil pisal! Ko pa povpraša o tem dobrotljive svoje stare, odgovori mu grof: „Ne piši, moj sin! Gospod Dumoulin se ni še vrnil s svoje misije. Jaz in grofinja gotovo želiva tebi in tvoji ljubici srečo;

Posl. dr. Poklukar poroča v imenu finančnega odseka o proračunih za 1886 in računskih sklepih za 1884 ustanovnih zakladov.

1.) Dijaški zaklad (premoženja koncem l. 1884 je 640 946 gld. 52 kr.): Potrebščina 26 408 gld. 14 kr., zaklada 27 083 gld. 53 kr., presežek 675 gld. 39 kr.

2.) Kranjske dekliške ustanove (24 113 gld. 96 1/2 kr.): Potrebščina 1007 gld. 29 1/2 kr., zaklada 1036 gld. 30 kr., presežek 29 gld. — 1/2 kr.

3.) Dullerjevi dekliški zaklad (8962 gld. 76 1/2 kr.): Potrebščina 372 gld. 74 kr., zaklada 372 gld. 74 kr.

4.) Grof Saurova ustanova (2923 gld. 81 1/2 kr.): Potrebščina 110 gld. 13 kr., zaklada 122 gld. 72 kr., presežek 12 gld. 59 kr.

5.) Glavarjevi zaklad (184 200 gld. 2 kr.): Potrebščina 5281 gld. 63 kr., zaklada 7472 gld. 56 kr., presežek 2190 gld. 93 kr.

6.) Učiteljska ustanova (15 475 gld. 20 1/2 kr.): Potrebščina 556 gld. 57 kr., zaklada 957 gld. 52 kr., presežek 100 gld. 95 kr.

7.) Sirotinski zaklad (374 999 gld. 69 kr.): Potrebščina 14 607 gld. 82 kr., zaklada 17 473 gld. 88 kr., presežek 2866 gld. 6 kr.

8.) Ilirski ustanovni zaklad za slepe (5642 gold. 39 1/2 kr.): Potrebščina 149 gld. 81 kr., zaklada 237 gld. 14 kr., presežek 87 gld. 33 kr.

9.) Ces. Elizabete invalidni zaklad (8192 gold. 75 kr.): Potrebščina 282 gld., zaklada 340 gld. 48 kr., presežek 58 gld. 48 kr.

10.) Postojinske jame invalidni zaklad (937 gold. 91 kr.): Potrebščina 37 gld. 80 kr., zaklada 38 gld. 40 kr., presežek 80 kr.

11.) Trevizinijeva ustanova za invalide (2121 gld. 67 kr.): Potrebščina 100 gld., zaklada 100 gld. 56 kr., presežek 56 kr.

12.) Metelkova invalidna ustanova (935 gold. 54 kr.): Potrebščina 37 gld. 80 kr., zaklada 38 gld. 59 kr., presežek 76 kr.

13.) Invalidni zaklad ljubljanskih gospej štev. I. (1602 gld. 85 kr.): Potrebščina 67 gld. 20 kr., zaklada 67 gld. 20 kr.

14.) Ravno isti štev. II. (11093 gold. 48 kr.): Potrebščina 437 gld., zaklada 464 gld. 34 kr., presežek 27 gld. 34 kr.

15.) Kalistrov zaklad (86 384 gld. 81 1/2 kr.): Potrebščina 3895 gld. 14 kr., zaklada 3895 gld. 14 kr.

16.) Holdheimova ustanova za gluhoneme (16 355 gld. 3 kr.): Potrebščina 741 gld. 38 kr., zaklada 835 gld. 69 kr., presežek 94 gld. 31 kr.

17.) Wolfova ustanova za gluhoneme (35 660 gld. 54 1/2 kr.): Potrebščina 76 gld. 97 kr., zaklada 1499 gld. 41 kr., presežek 1422 gld. 44 kr.

18.) Dr. Lovro Tomanova ustanova (8168 gld. 20 kr.): Potrebščina 336 gld., zaklada 336 gld.

19.) Hans Engelshauserjeva ustanova za uboge plemenitaze (26 848 gld. 43 1/2 kr.): Potrebščina 1176 gld. 90 kr., zaklada 1137 gld. 96 kr., pri-manjkljej 38 gld. 94 kr.

pa ni še mogoče, da bi grofič Leon Bussières hčerko Jeana Renauda nasnubil. Potrpi torej!

Grofinja je bila s svojim soprogom istih mislij, in Leon se je udal.

Posebno srečen je bil Jerôme Goš. Prinesel je bil se vé da svoje marionete sabo. S pomočjo mizarja d'Arfeuille-skega sestavil je bil malo gledišče in vsak večer je s svojimi marionetami zastonj igral, na veliko veselje grajskih ljudij in vaščanov.

Mali Rigolo, pariški postopač, ni bil še nikoli tako židane volje kakor zdaj. Bil ga je sam dovtip, sama nagajivost in norčavost. In vse to, da je le svojega prijatla Polihinela jezil!

Nekega dne najde Leon Goša zamišljenega in gestikulujočega v senčnatem drevoredu grajskega parka.

„Kaj li tù delaš?“ povpraša ga Leon smijoč se. Goš odgovori resno: „Tega ne umeš! Zlagam nove igre!“

Leon se je smijal. „Pa saj zdaj ti vender ni treba več delati!“ deje. — „Moj sin, človek mora zmerom kaj delati. Ni praznik, predragi mi, naše

20.) Baron Flödnigovi zaklad (74 281 gld. 66 kr.): Potrebščina 2326 gld. 52 kr., zaklada 3130 gld. 40 kr., presežek 803 gld. 88 kr.

Vsi proračuni ustanovnih zakladov za 1886. l. se potrjujejo.

Josipu Lombergerju, Glavarjemu beneficijatu v Komendi, poviša se plača na 400 gld.

Ravno tako se potrjuje računski sklepi ustanovnih zakladov. Čisto premoženje vseh ustanovnih zakladov znaša koncem 1884. leta 1 529 847 gld. 26 1/2 kr., koncem 1883. leta 1 498 586 gld. 24 kr., torej je koncem 1884. l. premoženje pomnoženo za 31 261 gld. 2 1/2 kr. Kurzna vrednost kapitalov koncem 1884. leta znaša 1 313 063 gld. 61 1/2 kr.

(Konec prihodnjic.)

— (Deželni zbor kranjski) ima v soboto zopet sejo. Na dnevnem redu bodo večinoma poročila finančnega odseka.

— (Krajcarska podružnica „Narodnega Doma“ v Ljubljani.) Pretečeni teden bil je za naše podjetje do sedaj od vseh najugodnejši. Število razprodanih knjizic znaša sedaj uže 29, takó da je narastlo v zadnjih sedmih dneh za 6. K temu je se vé da največ pripomogel odlični domoljub, veletržec gosp. F. S. iz Ljubljane, ki je sam kupil najedenkrat tri krajcarske knjizice, namreč knjizice pod št. 244, 332 in 333 kot 25., 26. in 27. Z Vrhniko dobili smo od poverjenika g. J. G. zopet dve knjizici, namreč knjizici pod št. 68 in 334, kot 24. in 29. takó, da imamo od istega gospoda poverjenika sedaj uže tri razprodane knjizice. Posebno omenljiva je poslednja, ker so jo kupile celó národne gospé vrhniške, in sicer v jednom samem dnevu. V knjizici citati so imena domoljubnih gospa iz znanih rodbin vrhniških G., J., K. in L. Izvrstna zavednost, odlično domoljubje! Od ravno tam obeča se nam istotako knjizica narodnih gospodičin. Oba ta dogodka zaslužita mimo obile posneme, da jih zabeležimo v svoji kroniki z zlatimi črkami. 28. knjizico pod št. 306. dobili smo od poverjenika g. E. L. (v tretjič) iz Ljubljane. Tudi ta teden dobili smo nekaj manjših zneskov od različnih gg. poverjenikov; kakor uže rečeno, njih imena in številke dotičnih knjizic objavimo, ko nam dopsljejo še ostale svote. Jako nas tudi veseli, da skoro noben od gg. poverjenikov ni ostal pri prvi razprodani knjizici, da je marveč njih velika večina zopet naročila po jedno, pa tudi po več knjizic na novo. (Denar in oglasila pošiljati je gosp. dr. Josipu Starétu, blagajniku „Narodnega Doma“ v Ljubljani.)

— (Pozi v.) Jeden glavnih namenov patriótičnega deželnega pomočnega društva za Kranjsko v mirnem času je, društvena sredstva posebno z nabiranjem novih društvenih udov povzdigovati, da se potrebne priprave uže v mirnem času storijo in da se v slučaju vojske mnogoternim zahtevam, katere se društvu stavi, tudi zadostiti more. — Z ozirom na bližajoče se novo leto 1886 se tedaj vse patriótično misloče in radodarno prebivalstvo kranjskega in posebno prebival-

življenje; življenje naj bode ti délaven dan! pravi Gregorčič. Moj repertoire je zastarel. Treba, da si preskrbim novih, lepih komadov! — „In čemu li to?“ — „Da bodem za nekoliko let smeh budil otrokom gospoda grofiča Leona Bussièresa in grofice Blanche-e!“ odreže se stari.

Leonu zablíši rosa v očéh!

*

Nekega dne se je Leon pogovarjal z grofinjo, svojo staro materjo, v sobi. Zdajci vstopi grof z odprtim pismom v roci. Samega veselja se mu je svetil obraz. „Dumoulinu se je stvar posrečila!“ klikne radostno. „Tebi, ljubi Leon, prinaša to pismo dvojno veselje. Pismo sicer naznanja, da je umrl Jacques Mellier, ob jednom pa, da tvoja mati živi, da je doma, da te pričakuje!“ —

Leon veselo zauče, potem se same radosti razjoče. „Oj, draga mi mamica!“ klikne presrečni mladenič. „Koliko si pač morala trpeti! A kako te hočem ljubiti! Kako te hočem ljubiti! . . .“

(Konec prihodnjic.)

stvo deželnega glavnega mesta ljubljanskega vljudno pozivlje, patriótičnemu deželnemu pomočnemu društvu za Kranjsko kot podporni ali redni udje pristopiti in na ta način delavnost tega društva dejanski podpirati. — Redni udje so po društvenih pravilih one osebe ali korporacije, katere se zavežejo vsaj dva goldinarja na leto plačati ali pa pri društvem vodstvu glavnic, katere dohodki vsaj toliko znašajo, kolikor najmanjši letni donesek (2 gold.) s odmeno vlože, da se ta glavnic pri društvu trajno in koristno naloži. — Podporni udje so one osebe ali korporacije, katere društvu podporo v novcih, vrednostnih papirjih ali v tvarinah vsake vrste za društvene namene dajo, ne prevzamši trajnih dolžnostih rednih udov. — Ustmena ali pismena naznanila prevzame društveno vodstvo na Brogu štev. 6 v prvem nastropji, ali pa tudi vsak posamezen ud društvenega odbora. — Društveno vodstvo.

— (Slovensko gledališče.) Kakor smo uže omenili, predstavljala se bode prihodnjo nedeljo, dne 6. t. m., igra: „Stari korporal“. Ker so uloge izročene dobrim močem in je zdanji režiser jako spreten, pričakovati imamo prijetnega večera.

— (Poštne zadeve.) Kakor se poroča z Dunaja, se v kratkem uvede pri poštah važna novotarija. Pismonoše bodo takoj, ko prinesó poštno nakaznico adresatu, tudi ob jednom prinašali denar ter takoj izplačali. S tem se bode občinstvu gotovo ustreglo, kajti mnogo mučnih potov se mu prihrani.

— (Južna železnica in slovenščina.) Z Dunaja se poroča, da se je glavno ravnateljstvo izrazilo, da je zaukazalo samo na kranjskih postajah napraviti slovenske napise.

— (Gosp. namestništvenemu svetovalcu Fr. vitezu Reya de-Castelletto) v Trstu je bil podeljen naslov in značaj dvornega svetovalca.

— (Imenovanje na Primorskem.) Fran Dolenc, dosedaj gozdni komisar na Tridentinskem, imenovan je bil te dni gozdnim inspektorjem za Istro s sedežem v Pazinu.

— (Otrok ukraden.) Iz Trsta se poroča, da je te dni neka čedno oblečena ženska v Rojanu ukradla, odvela 3letnega dečka.

— (Vremensko prorokovanje.) Mathieu de la Drôme prorokuje za mesec december takó-le vreme: Od 1. do 6. mraz in sneg v severni Evropi; manj mrzlo, bolj vlažno vreme ob Jadranskem in Sredozemskem morji. Od 6. do 14. občutljiv mraz skoro po vsi Evropi, vender pa lepi, jasni dnevi — posebno ob Sredozemskem morji. — Od 14. do 21. lepo vreme, ali hud mraz in sneg po centralni Evropi. — Od 21. do 28. deževno vreme z raznimi vetrovi, sploh neugodno vreme tudi ob Jadranskem morji. — Od 28. do 31. jako spremenljivo, bolj mrzlo vreme. S kratka, še precej ugodno vreme do 21. t. m., potem pa deževje in vetrovi.

Statistični podatki.

Svetovna občila.

(Konec.)

Med temi dela sveta ima najmanj prometnih občil Afrika. Ako odšteješ severni rob in južni kos, nima Afrika nobenih občil. Za Afriko sledi severna in zapadna Azija in južna Amerika. Zedinjene države napredujejo vidoma, vsaki hip, in čas ni več daleč, ko bodo prekosile zastarelo Evropo v vseh občilih.

Svetovni promet ne malo pospešuje tudi svetovna poštna družba, l. 1874 v Bernu na podlagi „poštne pogodbe“ ustanovljena in pozneje (1878) v Parizu razširjena. K tej družbi pripadajo skoro vse države vseh delov sveta. Namen „svetovne poštne družbe“ je v tem, da države, v tej družbi zastopane, sprejemajo neke pošiljatve in sprejemajo blago po ustanovljenih cenah. Družba obsega 74 000 000 □ km. s 750 000 000 ljudi. Da vidiš, kako neznansko veliko je to prometno gibanje, ki se mora goditi po vsem svetu noč in dan, vedi, da so si zemljani l. 1865 pisali pisem 2 300 000 000, da molčim o pošiljatvah časnikov, tiskovin in druge robe. Leta 1877 pa je bilo pisem poslanih 4 020 000 000, to je 11 000 000 na dan, in 127 kosov vsako sekundo. Pri tem svetovnem poštnem prometu je Evropa udeležena s 3036 000 000, Amerika 760 000 000, Azija 150 000 000, Afrika 25 000 000, Avstralija 50 000 000. Ceniš li prebivalstvo sveta 1 400 000 000, to pridejo povprek 3 pisma na človeka.

Po takih občilih ginejo daljave in narodi si niso tuji. Čudil sem se Primorcem, čuvši jih govoriti, da imajo svoje v Njujorku, San Francisku, Hongkongu, Žaneju, itd. s tako priproščino, kakor bi mi rekli: sem bil v Kranji, v Kameniku, Novem Mestu. Ti ljudje mnogo potujejo — s tem si služijo kruh — in mnogo izkusijo; od tod njih čudoviti značaj, globokogledni um, neustrašljivo srce. — Neki mi je rkel: „Čuju, gospodine, u nas imade puno inteligencije, a nije kultivana.“ I to je značajstveno. — Tudi slovenske glavice so umovite, škoda, da so mikane premalo. Kako je ravnati s pismi, pošilkami, s tiskovinami, z robo, ki gre na pošto ali kolodvor, kaj odločuje težina, in koliko je poštarine, in kako je brzovati, to bi moral znati vsak dečak. Šole v tem oziru vse premalo store; v mojem času nič. In tako stoji človek med svet brez najpotrebnejšega znanja. V Koledarju (dr. sv. Mohorja) je bilo nekaj poštih podatkov, a ono, kakor sem se sam prepričal, ne zadostuje ni prirobnemu človeku. Gorenjci pišejo in pošiljajo v Ameriko in drugi sinovom v Bosno, itd. le ne prašajte, kako? — v.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Petrograd, 3. decembra. „Journal de St. Péterbourg“ predbaciva Salisburyju, da je angleška razdiralna politika pri konferenci kriva prolijanja krvi slovanskih narodov.

London, 3. decembra. Do zdaj je izvoljenih 234 liberalcev, 196 konservativcev in 46 Parnellovcev.

London, 2. decembra. Poročila iz Ranguna pravijo, da je birmanski kralj Thibo danes uže ujetnik na angleškem ozemlju.

London, 2. decembra. „Times“ poročajo iz srbskega vira, da se je Srbija po svojih oficijelnih zastopnikih izrekla, da se hoče dalje vojevati, če bi knez Aleksander zahteval denarno odškodnino.

Pirot, 2. decembra. Na poročilo, da pride v vzhodno Rumelijo turšk komisar prišla je deputacija vseh rumelijskih polkov h knezu Aleksandru ter izrekla, da Rumelijci ne morejo sprejeti razdruženja. Knez je odgovoril, da je bolgarsko in rumelijsko vojno zbral na srbski meji zaradi napovedane vojske, a se ni še odpovedal združitvi. Če Rumelijci protestirajo proti razdružitvi, nima on pravice, odbijati združitve. On je vedno pripravljen, potezati se za sveto stvar Bolgarov.

Rangun, 2. decembra. Kralj Thibo udal se je brezpogojno angleškim četam, katere so zasele Mandalay brez boja.

Telegrafično borzno poročilo

z dne 3. decembra.

	gld.	kr.
Jednotni drž. dolg v bankovcih	82	35
„ „ „ srebro	82	80
Zlata renta	108	85
5% avstr. renta	99	95
Delnice narodne banke	875	—
Kreditne delnice	286	40
London 10 lir sterling	125	60
20 frankovec	9	98
Cekini c. kr.	5	97
100 drž. mark	61	75

Umrli so:

Dne 2. decembra. Janez Babič, zemlj. posestnik, 38 l., Cesta na Grad št. 12, tuberkulozno vnetje opnice.

V civilni bolnici:

Dne 30. novembra. Fran Capuder, delavec, 54 let, kron. plučni emfizem.

Tržne cene.

V Ljubljani, 2. decembra.

Hektoliter banaške pšenice velja 7 gld. 18 kr., domače 6 gld. 50 kr.; reš 5 gld. 53 kr.; ječmen 4 gld. 39 kr.; oves 3 gld. 9 kr.; ajda 4 gld. 23 kr.; proso 5 gld. 4 kr.; turšica 4 gld. 86 kr.; 100 kilogramov krompirja 2 gld. 86 kr.; leča hektol. po 8 gld. — kr., bob 8 gld., fižol 8 gld. 50 kr. — Goveja mast kilo po 90 kr., salo po 76 kr., špeh po 52 kr., prekajen pa 64 kr., maslo (sirovo) 84 kr., jajce 3 kr.; liter mleka 8 kr., kilo govejega mesa 64 kr., telečjega 56 kr., svinjsko 52 kr., drobniško po 35 kr., — Piške po 45 kr., golob 17 kr.; 100 kilo sena 2 gld. 05 kr., slame 2 gld. 05 kr. Seženj trdih drv 7 gld. 40 kr.; mehkih 5 gld. 50 kr. — Vino, rudeče, 100 litrov (v skladišču) 24 gld., belo 20 gld.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebn	Mo-krina v mm
2. decembra.	7. zjutraj	740.78	5.6	svzh. sl.	obl.	0.00
	2. pop.	741.52	7.8	„	jasno	
	9. zvečer	743.66	1.6	vzh. sl.	zv. sv.	

V našem založništvu je izišel na svitlo

drugi pomnoženi natis:

Poezije S. Gregorčičeve.

Elegantno vezane in z zlatim obrezkom stanejo

2 gld., nevez. 1 gld. 20 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg

knjigotržnica v Ljubljani.

Ravnokar došlo:

Die

österr.-ung. Monarchie in Wort und Bild.

Vsled spodbude in sè sodelovanjem pre-svetlega cesarjeviča izdano na svitlo.

Snopič I. à 30 kr.

Knjiga izhaja v snopičih 1. in 15. dan vsacega meseca; 10 do 15 snopičev tvorijo jeden zvezek. (178) V naročevanje se priporočata

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg
Ljubljana.

Tržaška

komercijalna banka

v Trstu.

Tržaška komercijalna banka vsprejemlje denarne uloge v avstrijskih bankovcih in državnih papirjih, kakor tudi v zlatniških po dvajset frankov in se zaveže, kapital in obresti nazaj plačati v isti novčni vrednosti. Ista eskomptuje tudi menice in daje preddatve (posojila) na javne vrednostne papirje in blago v gori omenjeni novčni vrednosti.

Vse operacije izvršujejo se po pogojih, ki so časoma naznačeni v tržaskih lokalnih listih. (66) 36—23

Dr. Hirsch

dobro znani specialni zdravnik za sifilitiko in kožne bolezni, ozdravlja po dolgoletnih izkušnjah v nebrojnih slučajih po sijajno skušenem in gotovo učinkujočem navodu (58) 35

sifilitiko in kožne bolezni

(tudi zastarele), ulesa, bolezni sočala in v merhurji, poluočije, možko slabost, ženski tok, v najkrajši dobi radikalno brez vseh zlih nasledkov in brez oviranja v službovanji. Naslov:

Dunaj, mesto, Kärntnerstrasse 5

(prej mnoga leta v Mariahilferstrasse), zdravi od 9. do 4. ure popoldne, a tudi pismeno in (pod molčečnostjo) pošilja zdravila. Honorar primeren.

Kranjska eskomptna družba v likvidaciji v Ljubljani.

Aktiva.

Bilanca z dne 30. novembra 1885.

Passiva.

Št.		gold.	kr.	Št.		gold.	kr.
1	Za tekoči račun	66	322	1	Akcijna glavnica	150	000
2	Dvojljivi račun delničarjev	338	861	2	Akcijne obresti	37	50
3	Tekoči račun kreditnega društva	18	122	3	Kreditnega društva poroštv. zaklad.	20	607
4	Dvojljivi račun	7	555	4	Kreditnega društva obresti in poroštv. zaklad	2	892
5	Rimesni račun A	7	426	5	Račun rezervnega zaklada kreditnega društva	2	654
6	Rimesni račun B	23	120	6	Za tekoči račun	23	607
7	Troški	1	983	7	Effektni račun	254	02
8	Najmarina	581	—	8	Rimesne obresti A	4	267
9	Služnine	3	983	9	Rimesne obresti B	4	097
10	Za pokriti kredit	200	—	10	Obresti za pokriti kredit	561	90
11	Račun troškov Avg. Tschinklovih sinov	1	524	11	Giro	343	356
12	Giro-imenje	72	125	12	Račun prvega 25% poplačanja pri giro-konto	231	48
13	Račun blagajnice	1	464	13	„ drugega 25% „ „ „	266	28
14	Račun dobička in izgube	12	892	14	Provizije	138	64
				15	Obresti za tekoči račun	2	728
				16	Mobilije	460	—
		556	161			556	161
		96				96	

V Ljubljani v dan 30. novembra 1885.

Kranjska eskomptna družba v likvidaciji.

Za knjigovodstvo:

(177)

Mayer s. r.

Jos. Luckmann s. r.

Fran Zeschko s. r.
knjigovodja.

Odgovorni urednik J. Naglič

Tiskata in zalagata Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani